

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/137/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6111219047
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 07. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2012:6111219047.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov JUDr. Ing. Jána Gandžalu, PhD. a JUDr. Danice Kočičkovej, v právnej veci navrhovateľa F. M., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom B. XXXX/XX, A. A. proti odporkyni P. M., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom B. XXXX/XX, A. A., v konaní právne zastúpenej JUDr. Renátou Matejovou, advokátkou, so sídlom Advokátskej kancelárie ČSA 25, Banská Bystrica, v konaní o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností k maloletým deťom M., F. M., nar. XX. XX. XXXX, B. M., nar. XX. XX. XXXX a Q. P. M., nar. XX. XX. XXXX, zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, o odvolaní odporkyne proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k 17C/167/2011-93 zo dňa 04. 04. 2012, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým okresný súd určil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletého F., nar. XX. XX. XXXX výživným vo výške 400 Eur mesačne, na výživu maloletého B., nar. XX. XX. XXXX výživným vo výške 320 Eur mesačne a na výživu maloletého Q. P., nar. XX. XX. XXXX výživným vo výške 300 Eur mesačne, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky počnúc dňom právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva a vo výroku, ktorým z výživného na maloletého F. vo výške 400 Eur určil sumu 200 Eur na tvorbu úspor, z výživného na maloletého B. vo výške 320 Eur určil sumu 160 Eur na tvorbu úspor a z výživného na maloletého Q. P. vo výške 300 Eur určil sumu 150 Eur na tvorbu úspor, ktoré sumy je otec povinný poukazovať na osobitný účet maloletých zriadený matkou maloletých detí, p o t v r d z u j e .

odôvodnenie:

Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd manželstvo navrhovateľa (otca maloletých detí) a odporkyne (matky maloletých detí) uzavreté dňa XX. XX. XXXX pred Mestským úradom v A. A., rozviedol. Maloletého F., nar. XX. XX. XXXX, B., nar. XX. XX. XXXX a Q. P., nar. XX. XX. XXXX zveril na čas po rozvode do osobnej starostlivosti matky. Otca maloletých detí M. zaviazal prispievať na ich výživu sumou 400 Eur mesačne (maloletý F.), sumou 320 Eur mesačne (maloletý B.) a sumou 300 Eur mesačne (maloletý Q. P.), vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky počnúc dňom právoplatnosti rozhodnutia. Zároveň určil na tvorbu úspor z výživného na maloletého F. vo výške 400 Eur sumu 200 Eur, z výživného na maloletého B. vo výške 320 Eur sumu 160 Eur a z výživného na maloletého Q. P. vo výške 300 Eur sumu 150 Eur, ktoré sumy zaviazal okresný súd otca poukazovať na osobitný účet maloletých detí zriadený matkou maloletých detí s tým, že nakladanie s prostriedkami na účte maloletých detí je viazané na súhlas súdu.

V odôvodnení rozhodnutia okresný súd uviedol, že z vykonaného dokazovania mal preukázané, že sú dané dôvody, pre ktoré návrhu na rozvod manželstva podľa § 23 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (Zákon o rodine) vyhovel. Pri určovaní vyživovacej povinnosti otca voči deťom pochádzajúcim z manželstva vychádzal okresný súd z aktuálneho čistého mesačného príjmu otca, ktorý za obdobie marec

2011 až február 2012 zistil vo výške 3.855 Eur a zo skutočnosti, že navrhovateľ je zároveň poberateľom starobného dôchodku vo výške 389 Eur a má aj príjem z prenájmu bytu vo výške 350 Eur mesačne. Zistil, že matka maloletých detí je nezamestnaná, je evidovaná na úrade práce, nemá žiadny príjem, poberá len rodinné prídavky na deti. Konštatoval, že v konaní nebolo sporné, že všetky výdavky detí, ktoré matka vyčíslila, uhrádza ich otec zo svojho príjmu. Výdavky na strane detí zistil ako bežné výdavky, pričom konštatoval, že deti sa nevenujú záujmom, na ktoré by bolo potrebné vynakladať iné pravidelné mesačné poplatky. Navštevujú krúžky v rámci školy, ktoré sú bezplatné. V lete navštevujú s otcom kúpaliská, v zime s otcom rekreačne lyžujú, ktorý im uhrádza aj všetky výdavky súvisiace s návštevou lekára, poisťky, výdavky na exkurzie, výlety a výdavky súvisiace s dovolenkami pri mori. Konštatoval, že aj matka detí je povinná prispievať na výživu detí, keďže nejde o deti útleho veku, kedy sa prihliada v značnej miere na osobnú starostlivosť o maloleté deti. Vo vzťahu k jej zdravotnému stavu okresný súd konštatoval, že nepredložila taký dôkaz, ktorý by odôvodňoval skutočnosť, že nie je schopná pracovať a mať vlastný príjem na zabezpečenie vlastných výdavkov, ako aj výdavkov detí. Na základe uvedeného okresný súd dospel k záveru, že je v možnostiach a schopnostiach otca detí (pokiaľ je v pracovnom pomere a má vyššie uvedený príjem), prispievať na ich výživu v určenom rozsahu a zároveň na tvorbu úspor výživným, tak ako to vyplýva z výrokovej časti rozhodnutia.

Proti predmetnému rozhodnutiu okresného súdu sa v podaní zo dňa 03. 05. 2012 odvolala matka maloletých detí a v odvolaní uviedla, že podáva odvolanie voči výroku, ktorým okresný súd rozhodol o výživnom a o tvorbe úspor z poskytovaného výživného. Pokiaľ ide o určenie vyživovacej povinnosti otca, matka detí v odvolaní uviedla, že sa nestotožňuje so záverom prvostupňového súdu, ktorý vychádzajúc z ustanovenia § 63 ods. 3 Zákona o rodine rozhodol tak, že na tvorbu úspor z určenej sumy výživného určil sumy, ktoré sú uvedené vo výroku rozhodnutia, pretože tak ako už počas prvostupňového konania preukázala, bol to práve otec detí, ktorý deťom vytvoril veľmi slušnú životnú úroveň, keď deťom dobrovoľne finančne prispieval na všetky ich výdavky tak, ako sú uvádzané v jej písomnom vyjadrení zo dňa 27. 03. 2012 a keďže tieto výdavky boli štandardne a dlhodobo zo strany otca v takomto rozsahu poskytované, snažila sa v rámci určenia vyživovacej povinnosti zabezpečiť maloletým deťom iba takú životnú úroveň, akú mali zabezpečenú do rozvodu manželstva. Vo vzťahu k námietkam otca detí, že niektoré výdavky detí uvádzané matkou neexistovali, alebo že tieto výdavky považuje za neodôvodnené uviedla, že všetky výdavky, tak ako sú vyčíslené, uhrádzal otec detí zo svojho príjmu, keďže ona dlhodobo príjem nemá. Okresný súd mal podľa jej názoru najprv dostatočným spôsobom posúdiť, či sumy bežného výživného budú stačiť na pravidelné mesačné uspokojenie potrieb maloletých detí. Uviedla, že tvorba úspor vo výške, v akej o nej rozhodol prvostupňový súd nespĺňa zákonom požadovaný účel, pretože tvorba úspor by podľa jej názoru mala pozostávať z prebytku výživného, čo v tomto prípade splnené nie je. Navrhla, aby odvolací súd zväzil pri určení výživného aj jej dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav, z ktorého dôvodu sa momentálne nemôže zamestnať, pričom v blízkej budúcnosti bude podľa usmernenia ošetrojúceho lekára žiadať aj o priznanie invalidného dôchodku. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zmenil tak, že zaviazal otca detí prispievať na výživu maloletého F. mesačne sumou 500 Eur, B. mesačne sumou 400 Eur a na výživu maloletého Q. P. mesačne sumou 400 Eur, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky počnúc dňom právoplatnosti rozhodnutia. Ďalej navrhla, aby z výživného na maloletého F. vo výške 500 Eur určil súd na tvorbu úspor sumu 50 Eur, z výživného na maloletého B. vo výške 400 Eur určil súd na tvorbu úspor sumu 40 Eur a z výživného na maloletého Q. P. vo výške 400 Eur určil súd na tvorbu úspor sumu 40 Eur, ktoré sumy je otec detí povinný poukazovať na osobitný účet detí zriadený matkou detí.

Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu matky detí, v podaní zo dňa 11. 05. 2012 uviedol, že doporučuje, aby odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu prehodnotil a vyhovel odvolaniu matky maloletých detí.

Otec detí sa k odvolaniu matky detí písomne nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v rozsahu danom ustanovením § 212 ods. 2 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej v texte len „O. s. p.“), bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku o vyživovacej povinnosti otca detí a vo výroku o tvorbe úspor z výživného ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil.

Podľa ustanovenia § 62 ods. 1, 2, 3, 4 a 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (Zákon o rodine) plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Zákonná vyživovacia povinnosť rodičov k deťom má zabezpečiť uspokojenie všetkých životných potrieb detí, ktorých uspokojenie je potrebné pre ich všestranný telesný a duševný vývoj. Za týmto účelom zákonodarca v § 62 ods. 5 Zákona o rodine stanovil, že vyživovacia povinnosť má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Určenie jej rozsahu vychádza z dvoch základných hľadísk. Prvým sú odôvodnené potreby dieťaťa, druhým individuálne schopnosti, možnosti a majetkové pomery každého z rodičov. Odôvodnené potreby dieťaťa sú najmä náklady spojené s jeho výživou, ošatením, bývaním, starostlivosťou o zdravie, ako aj náklady súvisiace so vzdelaním a výchovou a trávením voľného času.

Druhým rozhodujúcim kritériom pre určenie rozsahu vyživovacej povinnosti sú individuálne schopnosti, možnosti a majetkové pomery každého z rodičov. Matka maloletých detí je momentálne nezamestnaná, je evidovaná na úrade práce a jej jediný príjem tvoria rodinné prídavky na tri maloleté deti v celkovej výške 66, 06 Eur mesačne. Okrem toho má dlhodobu zdravotnú problémy, pre ktoré, ako tvrdí sa nemôže zamestnať. Priemerný čistý mesačný príjem otca detí zo závislej činnosti je vo výške 3.855 Eur mesačne. Okrem toho je otec detí poberateľom starobného dôchodku vo výške 389 Eur mesačne a má tiež príjem z prenájmu bytu vo výške 320 Eur mesačne (nájomná zmluva č.l. 68-71 spisu) . Zo spisu odvolací súd zistil, že otec detí si plní vyživovaciu povinnosť aj vo forme financovania všetkých aktivít detí, pretože matka detí je, tak ako sama tvrdí, dlhodobu bez akéhokoľvek príjmu. Matka detí síce uspokojuje potreby detí aj vo forme osobnej starostlivosti, preto je výživné zo strany otca detí potrebné vnímať aj ako kompenzáciu osobnej starostlivosti matky o maloleté deti M.. Odvolací súd má však zato, že okresný súd správne v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že je potrebné, aby sa aj matka detí napriek svojim zdravotným problémom (ktorých závažnosť právne relevantným spôsobom nepreukázala; potvrdenie ošetrojúcej lekárky nachádzajúce sa na č.l. 67 spisu má všeobecný charakter a potvrdenie o PN matky detí - č.l. 88 spisu, tiež nemožno považovať za dôkaz, na základe ktorého by bolo možné prijať záver, že poškodenie zdravia matky detí má natoľko závažný charakter, že jej bráni perspektívne zamestnať sa) snažila zamestnať, aby dosiahla určitý príjem, z ktorého by mohla uspokojovať nielen svoje potreby, ale aj potreby detí. Otec detí má síce momentálne pomerne vysoký príjem, je však už v dôchodkovom veku. Z perspektívneho hľadiska (vzhľadom na vek otca detí a detí) je potrebné do budúcnosti počítať so zvýšenými výdavkami súvisiacimi s prípravou detí na budúce povolanie, ktoré už otec nebude môcť uspokojovať v takom rozsahu ako v súčasnosti, pretože bude poberať len starobný dôchodok, prípadne bude mať ešte príjem z prenájmu bytu. Z uvedených dôvodov okresný súd správne rozhodol, keď zo sumy výživného určeného vo výške zodpovedajúcej tak odôvodneným potrebám detí ako aj možnostiam a schopnostiam povinného rodiča (otca detí) určil sumy vo výške 200, 160 a 150 Eur na tvorbu úspor, ktoré matka detí považuje momentálne za vysoké. V uvedenej súvislosti odvolací súd uvádza, že ak by nastala situácia, že matka detí bude musieť nevyhnutne siahnúť na takto vytvorené úspory detí, môže tak so súhlasom súdu urobiť. Pokiaľ ide o samotnú výšku výživného, odvolací súd má za to, že okresný súd správne pri určení výšky výživného vychádzal zo zistenia, že otec hradí v podstate všetky výdavky súvisiace s výchovou a výživou detí výlučne zo svojho príjmu, keďže matka detí je dlhodobu nezamestnaná a teda

je bez príjmu. Matka detí túto skutočnosť nespochybnila, naopak sama uviedla, že deti sú naučené na určitý životný štandard, na ktorý ich naučil otec detí a ktorému by mala zodpovedať aj výška výživného na čas po rozvode manželstva. Podľa názoru odvolacieho súdu okresný súd dostatočným spôsobom pri určení výšky výživného zohľadnil príjem otca ale aj fakt, že otec si plní vyživovaciu povinnosť v skutočnosti v oveľa vyššom rozsahu ako je suma určeného výživného na každé dieťa zvlášť, pretože s deťmi efektívne trávi voľný čas - v zime s nimi lyžuje, v lete s nimi trávi dovolenky pri mori, kúpil im notebooky a najstaršiemu synovi kúpil byt. Z ohľadom na uvedenú skutočnosť je potom podľa názoru odvolacieho súdu výživné na maloletého F. (400 Eur mesačne) na maloletého B. (320 Eur mesačne) a na maloletého Q. P. (300 Eur mesačne) určené v dostatočnom rozsahu, z ktorých súm suma určená na tvorbu úspor pre každé dieťa zvlášť je určená tak, aby tvorba úspor splnila vzhľadom na vek detí a dôchodkový vek otca detí svoj účel.

Okresný súd správne konštatoval, že matka detí zatiaľ zodpovedajúcim spôsobom nepreukázala, že by jej zdravotné problémy bránili zamestnať sa. Otec detí je poberateľom starobného dôchodku, napriek tomu vyvinul snahu, aby sa zamestnal a mal príjem, z ktorého by bol schopný hradiť odôvodnené potreby detí. Pokiaľ ide o tvorbu úspor odvolací súd konštatuje, že vzhľadom na vek otca je rozumné určiť zo sumy určeného výživného na tvorbu úspor sumy tak, ako ich určil okresný súd, pretože pokiaľ sú potreby detí uspokojované otcom aj nad rámec výživného (trávenie voľného času vo forme voľno časových aktivít, dovolenky pri mori, notebooky a podobné plnenia), tak možno konštatovať, že výživné v určenej výške (pri adekvátnej snahe matky zamestnať sa) bude postačovať na uspokojenie odôvodnených potrieb maloletých detí v každom jednotlivom mesiaci. Okresný súd správne rozhodol, keď prihliadnuc na vek detí určil výživné na maloletého F. v sume 400 Eur, na maloletého B. v sume 320 Eur a na maloletého Q. P. v sume 300 Eur s tým, že na tvorbu úspor z takto určenej sumy výživného určil na maloletého F. sumu 200 Eur, na maloletého B. sumu 160 Eur a na maloletého Q. P. sumu 150 Eur.

Na základe uvedených skutočností odvolací súd rozsudok okresného súdu ako vecne správny v odvolaní napadnutom výroku o vyživovacej povinnosti otca detí a vo výroku, ktorým zo súm určeného výživného okresný súd určil na tvorbu úspor sumu pre maloletého F. sumu 200 Eur, pre maloletého B. sumu 160 Eur a pre maloletého Q. P. sumu 150 Eur podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil.

Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.